

KESKKONNAAMET

Bert Holm
Riigimetsa Majandamise Keskus
bert.holm@rmk.ee

Teie 22.05.2024

Meie 14.06.2024 nr 7-11/24/11003-2

Seisukoht looduskaitsetöö lähteülesandele (Küdema kurisu)

Austatud Bert Holm

Olete esitanud Keskkonnaametile arvamuse avaldamiseks looduskaitsetöö lähteülesande. Tööobjekt asub Saaremaa vallas Küdema külas asuval Kihelkonna metskond 26 (48301:003:0276) maaüksusel. Tööobjekti ala asub Küdema karstialal ja selle piiranguvööndis, vääriselupaigas (VEP nr 207515) ning Natura elupaigas vanad laialehised metsad (9020*).

Tööde kirjeldus:

Kurisu nõlvadelt plaanitakse raiuda võsa ja nooremad puud. Eelkõige raiutakse välja kuslapuu, toomingas, sarapuu, nooremad vahtrad ja kuused jms. Jämedamad vahtrad karstilehtri põhjas ja nõlvadel tuleb kasvama jätta. Samuti jätta kasvama suuremad sarapuupõõsad, iseäranis karstilehtri põhjapoolsel serval. Raiuda võimalikult madalalt, kändud ei tohi jääda kõrgemad kui 10 cm maapinnast. Raidmed koondada ja põletada. Kurisu nõlvadelt raiutava võsa võib põletada karstilehtri nõlvadel või põhjas, kui karst on kuiv. Karstilehtri serval kasvav võsa põletada lehtrist väljapool. Lõkkeasemete arv hoida minimaalne. Tulemus peab olema valdavalt lage ja eskpioneeritud karstilehtri nõlv, kus kasvavad üksikud puud ja põõsad. Tööd teha käsitsitööna. Raidmeid, mis on jämedamad kui 5 cm ja pikemad kui 50 cm tööalale mitte jätta. Tööde käigus vältida nõlvade erosiooni, tööd teha kuiva ilmaga ja lumikatte puudumisel.

Keskkonnaamet on taotlusega tutvunud ning annab järgnevalt oma seisukoha.

Küdema karstiala

Tegevus toimub osaliselt kaitstava looduse üksikobjekti „Küdema karstiala“ (EELISE kood KLO4001303) piiranguvööndis. Tegevused kaitstava looduse üksikobjekti piiranguvööndis on reguleeritud vastava määrusega¹ ning looduskaitseadusega (edaspidi *LKS*).

Määruse § 1 kohaselt on kaitstava looduse üksikobjekti kaitse-eesmärk kaitsta ja säilitada teadusliku, esteetilise või ajaloolis-kultuurilise väärtusega elusa või eluta loodusobjekti, nagu puu, allikas, rändrahn, juga, karestik, pank, astring, paljand, koobas, karst või nende rühm, seisundit ja ilmet ning üksikobjekti ümbritseva maastiku ilmet. Üksikobjekti seisundi kahjustamine on keelatud (määruse § 7), lubatud on tööd üksikobjekti säilimiseks, vaadete avamiseks jmt.

¹ Keskkonnaministri 01.03.2023 määrus nr 10 „Kaitstavate looduse üksikobjektide kaitse-eeskiri“, <https://www.riigiteataja.ee/akt/103032023006>

Kihelkonna metskond 26 maaüksusele jääva Küdema kurisu ja vana voolusängi ümber on registreeritud III kaitsekategooria liikide hariliku ungrukolla (*Huperzia selago*; KLO9341039) ja suure nõõpsambliku (*Megalania grossa*; KLO9701181) kasvukohad.

LKS § 55 lg 8 kohaselt on keelatud III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas.

Mõlemate eelpool nimetatud kaitsealuste liikide kasvukoht asub samades piirides, hõlmates ca 4,8 ha suurust ala Küdema kurisu ja selleni viiva voolusängi ääres asuvatel nõlvadel. Lähteülesandes esitatud tööalale jääb liikide kasvukohast ca 0,2 ha suurune ala. Üksikute väiksemate puude ja põõsaste eemaldamine lähteülesandes esitatud ulatuses ja mahus karstiaugu nõlvadelt ei ole vastuolus LKS § 55 lg 8-ga. Lökkeasemete asukoha valik teha karstiaugus olevatest maha langenud tüvedest eemal.

Töid tuleb teostada väljaspool lindude pesitsusperioodi, mis kestab 15. märtsist 31. juulini.

Kavandatava tegevuse alal on inventeeritud VEP207515, mis asub Riigimetsa Majandamise Keskuse maal. VEP määruse § 26¹ lg 2 kohaselt on riigimaal olevas vääriselupaigas keelatud raie, välja arvatud erandkorras tehtav raie ja kujundusraie Keskkonnaameti nõusolekul. VEPi välitöölehel kirjas, et mitte majandada, mitte kuivendada ja mitte eemaldada alalt surnud ja lamapuitu. VEPis on erandkorras lubatud ainult ohtlike puude raie kujundusraie käigus, mitte kahjustada VEP indikaatorliike.

Tegemist on külastusobjektiga ning tööde eesmärk on sealse heakorra tagamine (sh külastajate ohutus). Tulenevalt sellest nõustub Keskkonnaamet töödega järgnevalt toodud tingimustel:

1. puhastada vaid käiguradade ääres olevad puud, võsa, oksad või need, mis segavad oluliselt vaateid;
2. mitte teha lõkkekohti karstilehtri põhja ja nõlvadele, kuhu suurvee ajal ulatub veetase, et vältida tuha (toitainete) uhtumist veekokku;
3. ümbritsev metsaala on määratud kaitstavate kooslustena vanad laialehised metsad ning vanad loodusmetsad, mistõttu suuremad mahavarisenud puud tõsta eemale, kus need vaateid või külastajaid ei sega. Lamapuit on nende koosluste loomulik osa ja väärtuslik mikroelupaik kõdupuiduliikidele;
4. töödega säilitada karstide ürgne ilme;
5. alalt võetav materjal teisaldada või põletada kohas, mis ei jää radadelt nähtav;
6. mootortehnikaga liigelda olemasolevatel teedel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Olavi Randver

spetsialist juhtivspetsialisti ülesannetes
struktuuriüksus

Maris Pertel 5902 8703 (looduskasutuse osakond)
maris.pertel@keskkonnaamet.ee

Liis Sepp 54450933 (loodushoiutööde büroo)
liis.sepp@keskkonnaamet.ee

Gunnar Raun 56887157 (looduskaitse planeerimise osakond)
gunnar.raun@keskkonnaamet.ee

Ave Sadam 5124689 (metsaosakond)
ave.sadam@keskkonnaamet.ee